

صفحه‌های سنگی رویال

Royal 78 rpm records

- لیبل / سال: **رویال** - ۱۳۲۸ تا ۱۳۳۸ شمسی

- قطر: ۲۵ سانتیمتر

- تاریخ ضبط: مستمرا در فاصله سالهای ۱۳۲۸ تا ۱۳۳۸ شمسی

- محل ضبط: تهران

- صدابردار: علی اکبر جواهرچی (برخی صفحه‌ها)

- تعداد روی صفحه ضبط شده: ۲۵۵

خوانندگان در این آثار: بهرام سیر، مینا ملکوتی، استان اسپریر، روح بخش، بانو شاپوری، منوچهر همایون‌پور، دلکش، علی زاهدی، حسین همدانیان، مصطفی پایان، منوچهر شفیعی، قاسم جبلی، الهه، یاسمین، فریده، مرضیه، بانو شمس، ویگن، محمد نوری، پروین

- **نوازندگان در این آثار:** نینو بیانو، هلیشلوفسکی، عباس شاپوری (ویلن)، مهدی خالدی (ویلن)، شاپور نیاکان (ویلن)، میثاقیان (ستور)، جواد معروفی (پیانو)، ناصر زرآبادی (ویلن)، رضا رضازاده (کمانچه)، ابراهیم سلمکی (ویلن)، جواد لشگری (ویلن)، بزرگ لشگری (ویلن)، همایون خرم، حبیب‌الله بدیعی (ویلن)، نیکول الوندی (جاز)، فرهنگ شریف (تار)

- **ارکسترها - دسته‌ها - آهنگسازان:** ارکستر جولی بویز، ارکستر عباس شاپوری، ارکستر مهدی خالدی، ارکستر شاپور نیاکان، ارکستر ناصر زرآبادی، ارکستر علی دادستان‌پور، تریو همراه گروه کر ملی به رهبری ایرج گل‌سرخ، ارکستر جواد لشگری، ارکستر بزرگ لشگری (ویلن)، علی مهرگان، ارکستر همایون خرم، ارکستر پرویز یاحقی، ارکستر همایون خرم، مجید وفادار، ارکستر حبیب‌الله بدیعی، ارکستر اسپانیول، کامبیز مژده‌ی، پرویز ایرانفر، دلبری، ارکستر مجید وفادار، ارکستر نیکول الوندی

- **ترانه‌سرایان در این آثار:** هوشنگ شهابی، ایرج دهقان، عباس شاپوری، میرناصر شریفی، اعتمادی، نواب‌صفا، رضا جلیلی، میثاقیان، شب‌پره، معینی‌کرمانشاهی، ناصر رستگارنژاد، مهستی بحرینی، نصرت رحمانی، بیژن ترقی، ابراهیم سلمکی، کریم فکور، نیرسینا، صارمی، ایرج تیمورتاش، هاله (حیدر رقابی)، پرویز خطیبی، مینو، وحید ادیبی، نظام فاطمی، صادق سرمد، تورج نگهبان

- **آثار کمبیک و بازیگری:** اثری مشاهده نشده است اما تعداد قابل توجهی از صفحه‌های سنگی رویال متعلق به فیلمهای اواخر دهه ۱۳۲۰ و ۱۳۳۰ شمسی نظیر شرمسار، مستی عشق، مادر، افسونگر، دسیسه، خوابهای طلائی، مشهدی عباد و . . . می‌باشد که پس از اکران فیلم و استقبال عمومی، به صورت صفحه منتشر می‌شده‌اند.

- **سخنرانی - شعرخوانی:** اثری مشاهده نشده است.
- **شماره قالب:** AJ1 تا AJ255 که روی برچسب و در موقعیت ساعت سه قابل مشاهده می‌باشد. برخی از شماره قالبهای اولیه به صورت DAJ و چند شماره قالب نیز که ظاهراً متعلق به کمپانی اوریول انگلستان است، در بین این سری وجود دارد.
- **شماره کاتالوگ:** RR.101 تا RR.104 و RT.105 تا RT.220 که تعداد محدودی از آنها دارای پیش شماره CA هستند. سری RR مربوط به اولین صفحه‌های رویال است که با اسم تجاری Royal Radios. Teheran می‌باشد که بعداً با Royal Trading Co.- Teheran جایگزین و پیش شماره کاتالوگ نیز به RT تبدیل شد.
- **شماره صفحه:** همان شماره کاتالوگ است.

- **تولید و بازتولیدها:** صفحه‌های رویال در استودیوی این شرکت در تهران ضبط می‌شده که دستگاه ضبط آن، یکی از دستگاههای ضبط لیبلهای هیز ماسترز ویس، کلمبیا و ادئون (هر سه متعلق به کمپانی EMI) بود که پس از آخرین نوبت ضبط در سال ۱۳۲۶ شمسی در تهران، به دلیل تغییر تکنولوژی، به نمایندگان محلی خود فروخته‌اند. تولید قطعات ضبط شده توسط شرکت رویال، در شرکت‌های گوناگون تولید شده‌اند. روی لیبل صفحه‌های شماره RR.104 عبارت **Made in England** در زیر لیبل وجود دارد. برخی نمونه‌های مشاهده شده از صفحه‌های RT.105 تا RT.118 که با استفاده از مواد نشکن تولید شده گویای تغییر در کارخانه تولیدکننده می‌باشد. بر روی صفحه‌های RT.119 تا RT.123 علاوه بر شماره قالب سری AJ شماره کمپانی اوریول از O1961 تا O1970 ثبت شده است و عبارت **Copyright - Made in England** روی دو صفحه RT.122 و RT.123 دیده می‌شود که احتمالاً در اواخر سال ۱۳۳۰ یا اوایل سال ۱۳۳۱ شمسی ضبط شده و در کمپانی اوریول انگلستان تولید شده‌اند. تولید اول اغلب صفحه‌ها با لیبل آبی رنگ صورت گرفته و یکی از عناصر اصلی بازتولید تغییر رنگ برچسب صفحه‌ها می‌باشد. از صفحه RT.108 حاوی دو قطعه کاروان و ام العابایه با صدای بانو روحبخش، حداقل سه بازتولید یافت شده است. آخرین برچسب‌های استفاده شده در صفحه‌های رویال لیبل سیاه رنگ با متن سفید (نقره‌ای) است. وجه دیگری از بازتولید صفحه‌های سنگی رویال، انتشار مجدد دو قطعه پرفروش از دو

صفحه متعدد به صورت صفحه‌ای جدید است که خارج از نظم متعارف شماره قالب و شماره کاتالوگ بازتولید می‌شدند.

- ملاحظات:**
- ۱- در بین این مجموعه اثری با شماره کاتالوگ CA101 وجود دارد که با لیبیل Carmen منتشر شده است.
  - ۲- ظاهراً بازتولیدی از صفحه مرا بیوس بدون ذکر هیچ لیبل با شماره کاتالوگ CA194 از این سری باشد.
  - ۳- فهرست ناقصی از صفحه‌های رویال از طریق پاکت‌های صفحه‌های این شرکت در دسترس است.
  - ۴- تاکنون کاتالوگ جامعی از صفحه‌های سنگی رویال یافت نشده است.

- ۵- صفحه‌های رویال دارای کیفیت ضبط و تولید و صدای غالباً عالی ولی بسیار شکننده می باشند.
- ۶- فضای عمومی آثار ضبط شده در صفحه‌های رویال موسیقی عامه‌پسند روز می باشد.
- ۷- مجموعه‌ای از آثار پیانوی سولوی جواد معروفی و رنگهای آذری در این سری دیده می شود.

رویال، فعالترین شرکت تولید صفحه سنگی و وینیل بوده و نگارنده تلاش مستمری برای تهیه دیسکوگرافی کاملی از صفحه‌های سنگی رویال را در مدتی طولانی داشته که بالغ بر هشتاد درصد نتیجه نهایی حاصل شده و امید است که هرچه زودتر دیسکوگرافی کامل صفحه‌های ۷۸ دور رویال تکمیل شده و در اختیار علاقمندان و پژوهشگران قرار گیرد.